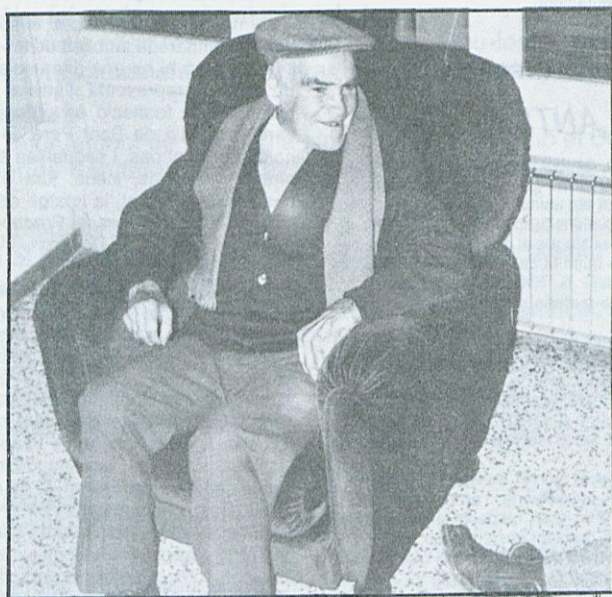

HOMENOTS

JOSEP BALÉS I RAMIÓ («Pep Fidel»). Nascut a Besalú el 29 de juliol de 1894, encara que a efectes legals, segons el D. N. I., consta el 21 de juny. Ell sempre ha celebrat l'aniversari pel juliol.

Fill de Pere Balés i Margarida Ramió és, en aquests moments, l'AVI DEL POBLE.

Va néixer en el cor del Carrer Major, a l'antic «Can Fidel», actualment «Can Joan Met», encara que segons ens explica, la vivenda era totalment diferent, ja que es ficava al bell mig del carrer.

«Penseu –diu en Pep– que el Carrer Major d'abans era molt diferent del d'ara, fins i tot han canviat quasi tots els noms de les cases. Davant de casa hi havia «Can Mariano», «Can Llambert», «Ca l'Escloper», «Can Jofre» i «Can Peroler». Al costat «Cal Pastor» i «Can Llança», i per l'altre costat de la Pujada de Santa Maria, l'antic hostel de «Can Tasi».

Als quatre anys va morir la seva mare, després d'haver-li donat dues germanes, la Mercè (cega) i la Consuelo (que morí de tuberculosi). Més tard, el seu pare es tornà a casar amb una vídua (Carme Sucarrats), la qual ja tenia dos fills (Clement, i Francisqueta Roca). D'aquest segon matrimoni van néixer cinc fills: Maria (única germana viva, que actualment viu a Caldes), Joan, i tres més que moriren de petits: Josep, Teresa i Leonila.

Recorda que anava a l'escola de la mà de Salvador Vilarasa, al carrer Ganganell, justament on fins fa poc hi havia hagut la sabateria Cabratosa. Als deu anys va anar a guardar bous a Dosquers, i aprofitava les estones lliures de l'hivern per anar a conferències.

Als tretze anys va tornar a Besalú per ajudar el seu pare en les tasques del camp, ja que el pare tenia molta feina fent el canvi de les tartanes a Can Felip (ara Can Fermí).

–Pep, quina anècdota recordeu de la vostra infantesa?

La meva padrina cada any, pel Ram, em regalava un tortell de tres rals. Per la meva Comunió em va dir que ja era gran i que triés entre el tortell i un obsequi. Jo, que aleshores tenia dotze anys, i creient que podria fer el meu primer negoci, vaig triar el regal. I sabeu què va ésser?, doncs una corbata de trenta cèntims! Vet aquí el negoci. Encara vaig perdre quaranta-cinc cèntims!

Ens obsequia amb un somriure de murri. La seva joventut va transcórrer ajudant el seu pare al camp i tenint cura de les eugues de les tartanes. Però tot i això encara li quedava temps per a fer xirinola.

A la casa de la vila, on es feia ball, recordo que mig festejava la Carmeta de cal Guixater. Com que m'agradava, li vaig comprar un anell en una parada per Sant Prim. Ella es va posar cofoia, però de la mateixa manera que se'l va posar, també se'l va haver de treure quan em va voler fer esperar el tercer ball, perquè els dos primers els volia ballar amb uns de Banyoles. Ella em preguntà si em sabia greu haver-l'hi regalat, com si es pensés que em recava, i jo vaig agafar l'anell i d'una rebregada el vaig llençar a la teulada de Can Pla, on encara deu ésser si ningú no l'ha tret.

Una altra cosa que recordo d'aquella època, és que anava a espiar a l'església de Sant Vicenç quan hi portaven «endimoniats» per guarir-los amb el ritual de la Vera Creu. Cridava l'atenció pels crits que feien aquella gent. Semblava ben bé que els torturessin. Deien que els feien sortir els mals esperits per la punta del dit gros del peu perquè si els els feien sortir per la boca, s'escanyarien.

Ja els carros que els portaven, quan arribaven al terme de Besalú, allà a can Passabens, s'aturaven i els cavalls no volien tirar endavant.

La mili de l'avi Pep va ésser molt curta, només dos mesos. Va ésser «excedent de cupo».

El 16 d'abril de 1922 es va casar amb Roseta Gibrat, amb la qual va viure 53 anys. Per tant, van poder celebrar les «noces d'or».

–Pep, vàreu fer viatge de nuvis?

Carai, de primera! Vam anar a Caldes de Malavella i Arbúcies gràcies a la meua germana Francisqueta, que ens va deixar els calés. De Besalú fins a Banyoles hi vam anar amb la tartana d'en Fermin. Fins a Girona amb cotxe, i fins a Caldes amb el tren.

Amb la Roseta van tenir quatre fills: la Lola, la Francisqueta, en Joan i l'Alfons.

ASSEGURANCES

MAPFRE

Tallafarro, 5

BESALÚ

Carnisseria ROURA

C/. Ganganell, 15 - Tel. 59 00 28 - BESALÚ